

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

1 iunie 2016*

„Trimitere preliminară — Cooperare polițienească și judiciară în materie penală — Decizia-cadru 2002/584/JAI — Mandat european de arestare — Articolul 8 alineatul (1) litera (c) — Obligația de a include în mandatul european de arestare informații referitoare la existența unui «mandat de arestare» — Lipsa unui mandat de arestare național prealabil și distinct de mandatul european de arestare — Consecință”

În cauza C-241/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Cluj (România), prin decizia din 22 mai 2015, primită de Curte la 25 mai 2015, în procedura referitoare la executarea unui mandat european de arestare emis împotriva

Niculaie Aurel Bob-Dogi,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ileșiș, președinte de cameră, doamna C. Toader, domnul A. Rosas, doamna A. Prechal (raportor) și domnul E. Jarașiūnas, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grețier: doamna L. Carrasco Marco, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 20 ianuarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul român, de R. Radu, de A. Buzoianu și de R. Mangu, în calitate de agenți;
- pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér, de G. Koós și de M. M. Tátrai, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de G. Eberhard, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de W. Bogenberger și de I. Rogalski, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 2 martie 2016,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: română.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 8 alineatul (1) litera (c) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, rectificare în JO 2006, L 279, p. 30, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO L 81, p. 24) (denumită în continuare „decizia-cadru”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul executării în România a unui mandat european de arestare emis la 23 martie 2015 de Mátészalkai járásbírószág (Tribunalul Districtual din Mátészalka, Ungaria) împotriva domnului Niculaie Aurel Bob-Dogi.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5)-(8) și (10) ale deciziei-cadru au următorul cuprins:
 - „(5) Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Pe de altă parte, introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, în materie penală, permite eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor actuale de extrădare. Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție.
 - (6) Mandatul de arestare european prevăzut în prezenta decizie-cadru constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European l-a calificat drept «piatra de temelie» a cooperării judiciare.
 - (7) Dat fiind faptul că obiectivul de a înlocui sistemul de extrădare multilateral întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 nu poate fi suficient realizat de statele membre acționând unilateral și, prin urmare, datorită dimensiunii și efectelor sale, poate fi mai bine realizat la nivelul Uniunii, Consiliul poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 2 [UE] și la articolul 5 [CE]. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut de acest ultim articol, prezenta decizie-cadru nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
 - (8) Deciziile privind executarea mandatului european de arestare trebuie să facă obiectul unor controale suficiente, ceea ce înseamnă că o autoritate judiciară din statul membru în care a fost arestată persoana căutată va trebui să ia decizia de predare a acesteia.
- [...]
- (10) Mecanismul mandatului european de arestare se bazează pe un grad ridicat de încredere între statele membre [...]

- 4 Articolul 1 din decizia-cadru, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [UE].”

- 5 Articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru prevăd motivele de neexecutare obligatorie și facultativă a mandatului european de arestare.

- 6 Articolul 8 din decizia-cadru, intitulat „Conținutul și forma mandatului european de arestare”, prevede la alineatul (1):

„Mandatul european de arestare conține următoarele informații, prezentate în conformitate cu formularul din anexă:

[...]

- (c) indicarea existenței unei hotărâri executorii, a unui mandat de arestare sau a oricărei alte decizii judiciare executorii având același efect, intrând în sfera de aplicare a articolelor 1 și 2;

[...]”

- 7 Articolul 15 din decizia-cadru, intitulat „Decizia de predare”, prevede la alineatul (2):

„În cazul în care autoritatea judiciară de executare consideră că informațiile comunicate de statul membru emitent sunt insuficiente pentru a-i permite să decidă predarea, aceasta solicită furnizarea de urgență a unor informații suplimentare necesare, în special în legătură cu articolele 3-5 și 8, și poate stabili o dată limită pentru primirea acestora, ținând cont de necesitatea de a respecta termenele stabilite la articolul 17.”

Dreptul românesc

- 8 Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală din 28 iunie 2004, în versiunea în vigoare la data faptelor în discuție în litigiul principal (*Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 377 din 31 mai 2011), urmărește transpunerea, printre altele, a deciziei-cadru.

Dreptul maghiar

- 9 Articolul 25 din az Európai Unió tagállamival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (Legea nr. CLXXX din 2012 privind cooperarea în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene) (*Magyar Közlöny* 2012/160) prevede:

„(1) În cazul în care este necesar să se declanșeze o procedură penală împotriva suspectului, instanța emite imediat un mandat european de arestare în vederea arestării sale în orice stat membru al Uniunii Europene și a predării acestuia, cu condiția ca gravitatea infracțiunii să o justifice [...]

[...]

(7) Domeniul de aplicare al mandatului european de arestare cuprinde și teritoriul Ungariei.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 La 23 martie 2015, Mátészalkai járásbírószág (Tribunalul Districtual din Mátészalka) a emis un mandat european de arestare împotriva domnului Bob-Dogi, resortisant român, în cadrul urmăririi penale începute împotriva acestuia pentru fapte care au avut loc în Ungaria la 27 noiembrie 2013 și care pot fi calificate drept „vătămări corporale grave”.
- 11 Aceste fapte privesc un accident de circulație care s-a produs pe un drum public, de care domnul Bob-Dogi ar fi răspunzător ca urmare a vitezei excesive a camionului pe care îl conducea, și care a cauzat fracturi și leziuni multiple domnului Katona, resortisant maghiar, care conducea o bicicletă cu motor la momentul producerii accidentului.
- 12 La 30 martie 2015, în Sistemul de Informații Schengen a fost introdusă o alertă referitoare la mandatul european de arestare în discuție în litigiul principal.
- 13 La 2 aprilie 2015, domnul Bob-Dogi a fost prins în România și, după ce a fost reținut, a fost prezentat Curții de Apel Cluj (România) pentru ca această instanță să se pronunțe asupra arestării sale preventive și asupra predării sale autorităților judiciare maghiare.
- 14 Această instanță a respins, printr-o ordonanță din aceeași zi, propunerea de arestare preventivă a domnului Bob-Dogi care îi fusese adresată de Ministerul Public și a dispus eliberarea imediată a persoanei în cauză, aceasta făcând însă obiectul măsurii controlului judiciar pe o durată inițială de 30 de zile care ulterior a fost prelungită.
- 15 Instanța de trimitere arată că, la litera (b) din mandatul european de arestare în discuție în litigiul principal, intitulată „Decizia pe care se întemeiază mandatul de arestare”, este menționat „Parchetul de pe lângă Nyíregyházi járásbírószág [(Tribunalul Districtual din Nyíregyháza, Ungaria)], K.11884/2013/4”, iar la litera (b) punctul 1 din acest mandat de arestare, care prevede indicarea mandatului de arestare sau a deciziei judiciare cu același efect, se face referire la „mandatul european de arestare nr. 1.B.256/2014/19-II emis de Mátészalkai járásbírószág [(Tribunalul Districtual din Mátészalka)], al cărui domeniu de aplicare include și teritoriul Ungariei, deci constituie totodată și un mandat de arestare național”.
- 16 Această instanță subliniază, în plus, că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care un mandat european de arestare se bazează pe el însuși, iar nu pe un mandat de arestare național, distinct și prealabil, instanțele din România nu sunt unanime în privința cursului care trebuie dat unui astfel de mandat european de arestare.
- 17 Potrivit opiniei majoritare, într-o asemenea situație ar trebui să se distingă condițiile de formă, precum și condițiile de fond și să se respingă cererea de executare a mandatului european de arestare pentru motivul că acesta nu acoperă lipsa unui mandat de arestare național sau a unei decizii judecătorești executorii.
- 18 Alte instanțe ar fi admis totuși cererea de executare a mandatului european de arestare pentru motivul că cerințele legale erau îndeplinite, deoarece autoritățile judiciare emitente au arătat expres că mandatul european de arestare emis constituia și un mandat de arestare național în sensul legislației statului membru emitent.

- 19 În această privință, instanța de trimitere consideră că, în cadrul procedurii de executare a mandatului european de arestare, decizia care trebuie recunoscută de autoritatea judiciară de executare trebuie să fie o decizie judiciară națională emisă de autoritatea competentă în conformitate cu normele de procedură penală ale statului membru emitent al mandatului european de arestare.
- 20 Această instanță consideră că există diferențe fundamentale între un mandat european de arestare și un mandat de arestare național. Astfel, printre altele, un mandat european de arestare este emis în scopul arestării și predării unei persoane, inculpată sau condamnată, care se află pe teritoriul statului membru de executare, în timp ce mandatul de arestare național este emis în vederea arestării unei persoane care se află pe teritoriul statului membru emitent.
- 21 În plus, potrivit instanței menționate, emiterea mandatului european de arestare este întemeiată pe un mandat de arestare sau pe o decizie privind executarea unei pedepse, în timp ce mandatul de arestare național este emis pe baza unor condiții și situații expres reglementate de procedura penală a statului membru emitent.
- 22 Instanța de trimitere apreciază că, în lipsa unui mandat de arestare național, o persoană nu poate fi arestată și ținută în detenție și că nu se poate admite ca mandatul european de arestare să se „convertească” în mandat de arestare național după predarea persoanei solicitate. Această interpretare ar fi, pe de altă parte, contrară drepturilor fundamentale garantate de dreptul Uniunii.
- 23 Această instanță concluzionează că mandatul european de arestare trebuie să aibă la bază un mandat de arestare național emis în concordanță cu dispozițiile procesual penale ale statului membru emitent, deci distinct de mandatul european de arestare.
- 24 În sfârșit, instanța de trimitere consideră că, pe lângă motivele de refuz facultative sau obligatorii prevăzute de decizia-cadru, practica judiciară demonstrează că există și alte motive de refuz, implicite. Aceasta ar fi situația, printre altele, atunci când condițiile de fond sau de formă ale mandatului european de arestare nu sunt îndeplinite, în special în lipsa unui mandat de arestare național emis în statul membru emitent, astfel cum se întâmplă în cauza principală.
- 25 În aceste condiții, Curtea de Apel Cluj a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) În vederea aplicării articolului 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru prin expresia «existența unui mandat de arestare» trebuie să se înțeleagă un mandat de arestare național emis în concordanță cu dispozițiile procesual-penale ale statului membru emitent, deci distinct de mandatul european de arestare?
- 2) În ipoteza unui răspuns afirmativ la prima întrebare, inexistența unui mandat de arestare național poate constitui un motiv de neexecutare implicit a mandatului european de arestare?”

Procedura în fața Curții

- 26 Instanța de trimitere a solicitat aplicarea procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 27 În susținerea cererii sale, această instanță a susținut în special că domnul Bob-Dogi nu era încarcerat la acel moment, ci făcea obiectul unei măsuri de control judiciar care constituia în același timp o măsură de restrângere a libertății individuale.
- 28 La 4 iunie 2015, Curtea, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, a decis că nu era necesar să se dea curs acestei cereri.

- 29 Printr-o decizie din 30 iunie 2015, președintele Curții a decis soluționarea cauzei cu prioritate, în aplicarea articolului 53 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 30 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că prin noțiunea „mandat de arestare” care figurează în această dispoziție trebuie să se înțeleagă un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare.
- 31 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că decizia-cadru, astfel cum reiese mai ales din articolul 1 alineatele (1) și (2), precum și din considerentele (5) și (7) ale acesteia, are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite în scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, acest din urmă sistem fiind bazat pe principiul recunoașterii reciproce (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 75, precum și jurisprudența citată).
- 32 Decizia-cadru vizează astfel, prin introducerea unui nou sistem, simplificat și mai eficient, de predare a persoanelor condamnate sau bănuite că au încălcat legea penală, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 76, precum și jurisprudența citată).
- 33 Principiul recunoașterii reciproce pe care se întemeiază sistemul mandatului european de arestare se bazează, la rândul său, pe încrederea reciprocă dintre statele membre cu privire la faptul că ordinele lor juridice naționale sunt în măsură să furnizeze o protecție echivalentă și efectivă a drepturilor fundamentale recunoscute la nivelul Uniunii, în special în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 77, precum și jurisprudența citată).
- 34 În sfârșit, trebuie amintit că respectarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se impune, astfel cum reiese din articolul 51 alineatul (1) din aceasta, statelor membre și, în consecință, instanțelor acestora atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, cum se întâmplă atunci când autoritatea judiciară emitentă și autoritatea judiciară de executare aplică dispozițiile naționale adoptate în executarea deciziei-cadru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 84).
- 35 Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru, a cărui interpretare face obiectul prezentei cereri de decizie preliminară, prevede că mandatul european de arestare conține informații, prezentate în conformitate cu formularul din anexă, referitoare la existența „unei hotărâri executorii, a unui mandat de arestare sau a oricărei alte decizii judiciare executorii având același efect, intrând în sfera de aplicare a articolelor 1 și 2” din decizia-cadru.
- 36 Aceste informații trebuie să fie menționate la litera (b) din formular, care figurează în anexa la decizia-cadru, intitulată „Decizia pe care se întemeiază mandatul de arestare”, care prevede la punctul 1 că trebuie indicat „mandatul de arestare sau decizia judiciară cu același efect”.

- 37 Reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care există indicii potrivit cărora o persoană căutată se afla deja în afara teritoriului Ungariei la momentul emiterii mandatului european de arestare, în acest stat membru se aplică o procedură numită „simplificată”.
- 38 Această practică constă în a permite ca un mandat european de arestare să fie emis în mod direct, fără să fi fost emis în prealabil un mandat de arestare național.
- 39 În acest caz, în mandatul european de arestare se indică, la litera (b) punctul 1 din formularul care figurează în anexa la decizia-cadru, mandatul european de arestare în cauză, această indicare fiind însoțită, dacă este cazul, de mențiunea că domeniul de aplicare al acestui mandat se extinde și la teritoriul Ungariei și că mandatul european de arestare constituie, așadar, și un mandat de arestare național.
- 40 Reiese, pe de altă parte, din dosarul aflat la dispoziția Curții că această practică se întemeiază, potrivit dreptului maghiar, pe articolul 25 alineatul (7) din Legea nr. CLXXX. din 2012 privind cooperarea în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene, potrivit căruia mandatul european de arestare este valabil și pe teritoriul Ungariei.
- 41 În consecință, se pune întrebarea dacă această practică, astfel cum este aplicată în cauza principală, este conformă cu litera și cu spiritul deciziei-cadru și în special cu articolul 8 alineatul (1) litera (c) din aceasta.
- 42 În această privință, este necesar să se constate că, deși decizia-cadru nu conține o definiție a sintagmei „mandat de arestare” care figurează la articolul 8 alineatul (1) litera (c), noțiunea „mandat european de arestare” este definită, la articolul 1 alineatul (1) din decizia-cadru, ca fiind o „decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate”.
- 43 Această noțiune, „mandat european de arestare”, este cea utilizată în mod sistematic în titlul, în considerentele și în articolele deciziei-cadru, cu excepția acestui articol 8 alineatul (1) litera (c), ceea ce sugerează că această din urmă dispoziție vizează un alt mandat de arestare decât mandatul european de arestare prevăzut de toate celelalte dispoziții ale deciziei-cadru, care nu poate fi, așadar, decât un mandat de arestare național.
- 44 Această interpretare este confirmată și de modul de redactare a literei (b) din formularul care figurează în anexa la decizia-cadru, în special de termenii „Decizia pe care se întemeiază mandatul de arestare”, formular la care face referire expresă articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din decizia-cadru și de care trebuie, așadar, să se țină seama pentru interpretarea articolului 8 alineatul (1) litera (c) din aceasta, având în vedere că acești termeni confirmă faptul că mandatul european de arestare trebuie să se bazeze pe o decizie judiciară, ceea ce înseamnă că este vorba despre o decizie distinctă de respectivul mandat european de arestare.
- 45 Pe de altă parte, în timp ce practica procedurii numite „simplificată” este concepută de autoritățile judiciare maghiare ca reprezentând o excepție care se aplică doar în ipoteza în care există indicii din care reiese că la momentul emiterii mandatului european de arestare persoana căutată se afla deja în afara teritoriului Ungariei, modul de redactare a articolului 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru nu conține nicio indicație potrivit căreia cerința prevăzută în această dispoziție ar admite o excepție care să vizeze în mod special această ipoteză.

- 46 Aceste diferite elemente de natură textuală confirmă că noțiunea „mandat de arestare” care figurează la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru desemnează doar mandatul de arestare național, acesta trebuind să fie înțeles ca fiind decizia judiciară pe care se grefează mandatul european de arestare.
- 47 În schimb, trebuie înlăturată interpretarea contrară, potrivit căreia noțiunea menționată ar trebui înțeleasă ca având un caracter generic, cuprinzând orice tip de mandat de arestare, inclusiv mandatul european de arestare, întrucât aceasta presupune că ar fi suficient ca mandatul european de arestare să se limiteze la a efectua o simplă „autoreferire”, astfel încât, în fond, s-ar putea întemeia pe sine însuși, dat fiind și faptul că această interpretare este de natură să priveze condiția impusă la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru de orice efect propriu și, așadar, de utilitate.
- 48 De aici rezultă de asemenea că termenii „sau a oricărei alte decizii judiciare executorii având același efect”, care figurează la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru, nu pot fi înțeleși ca o referire la decizia de emitere a mandatului de european de arestare.
- 49 În plus, interpretarea articolului 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru potrivit căreia mandatul european de arestare trebuie să se întemeieze în mod necesar pe o decizie judiciară națională distinctă de acest mandat, care, eventual, ia forma unui mandat de arestare național, decurge nu numai din formularea acestei dispoziții, ci și din contextul său și din obiectivele urmărite de decizia-cadru, de care, potrivit jurisprudenței Curții, trebuie să se țină seama în vederea interpretării (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 16 iulie 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punctul 35 și jurisprudența citată).
- 50 În ceea ce privește contextul în care se înscrie articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru, exactitatea acestei interpretări este confirmată, după cum a arătat avocatul general la punctul 49 din concluzii, de geneza acestei dispoziții, având în vedere că, în redactarea sa inițială, ea prevedea că mandatul european de arestare trebuie să conțină informații referitoare la „faptul că există sau nu o hotărâre definitivă sau orice altă decizie judiciară executorie”.
- 51 Astfel, faptul că, în redactarea sa definitivă, această dispoziție nu mai cuprinde elemente cu caracter facultativ confirmă interpretarea ei potrivit căreia mandatul european de arestare trebuie, în orice situație, să se întemeieze pe una dintre deciziile judiciare naționale prevăzute de dispoziția menționată, dacă este cazul, pe decizia de emitere a unui mandat de arestare național.
- 52 În sfârșit, în ceea ce privește obiectivele urmărite de decizia-cadru, trebuie să se constate că emiterea unui mandat european de arestare potrivit procedurii denumite „simplificată” și, în consecință, fără să fi fost emisă în prealabil o decizie judiciară națională, precum un mandat național de arestare, care să constituie temeiul său poate să contravină principiilor recunoașterii și încrederii reciproce pe care se bazează sistemul mandatului european de arestare.
- 53 Astfel, principiile menționate pornesc de la premisa că mandatul european de arestare în discuție a fost emis în conformitate cu cerințele minime de care depinde validitatea sa, printre care se numără cea prevăzută la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru.
- 54 Or, în prezența unui mandat european de arestare emis în cadrul unei proceduri denumite „simplificată”, precum cel în discuție în litigiul principal, care se întemeiază pe existența unui mandat de arestare în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru fără ca mandatul european de arestare să menționeze existența unui mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare, autoritatea judiciară de executare nu este în măsură să verifice dacă mandatul european de arestare în discuție respectă cerința prevăzută la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru.

- 55 În plus, respectarea cerinței prevăzute la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru are o importanță deosebită întrucât presupune că, atunci când mandatul european este emis în vederea arestării și predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate pentru efectuarea urmăririi penale, această persoană a beneficiat deja, într-o primă etapă a procedurii, de garanțiile procedurale și de drepturile fundamentale a căror protecție trebuie să fie asigurată de autoritatea judiciară a statului membru emitent potrivit dreptului național aplicabil, în special în vederea adoptării unui mandat de arestare național.
- 56 Sistemul mandatului european de arestare cuprinde, așadar, în temeiul cerinței prevăzute la articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru, o protecție pe două niveluri a drepturilor în materie de procedură și a drepturilor fundamentale de care trebuie să beneficieze persoana căutăată, având în vedere că, la protecția judiciară prevăzută la primul nivel, cu ocazia adoptării unei decizii judiciare naționale cum este un mandat de arestare național, se adaugă protecția care trebuie să fie asigurată la cel de al doilea nivel, cu ocazia emiterii mandatului european de arestare, care poate interveni, dacă este cazul, în termene scurte după adoptarea respectivei decizii judiciare naționale.
- 57 Or, această protecție judiciară care cuprinde două niveluri lipsește, în principiu, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care se aplică o procedură de emiteră a mandatului european de arestare denumită „simplificată”, dat fiind că aceasta presupune că, anterior emiterii unui mandat european de arestare, nicio decizie, cum ar fi cea de emiteră a unui mandat de arestare național, pe care să se grefeze mandatul european de arestare nu a fost luată de o autoritate judiciară națională.
- 58 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că noțiunea „mandat de arestare” care figurează în această dispoziție trebuie înțeleasă ca desemnând un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare.

Cu privire la a doua întrebare

- 59 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că, atunci când un mandat european de arestare, care se întemeiază pe existența unui „mandat de arestare” în sensul acestei dispoziții, nu cuprinde mențiunea existenței unui mandat de arestare național, autoritatea judiciară de executare poate refuza să îi dea curs.
- 60 În această privință, trebuie amintit că, în domeniul reglementat de decizia-cadru, principiul recunoașterii reciproce, care constituie, după cum reiese în special din cuprinsul considerentului (6) al acestei decizii-cadru, „piatra de temelie” a cooperării judiciare în materie penală, își găsește aplicarea la articolul 1 alineatul (2) din decizia-cadru, în conformitate cu care statele membre sunt în principiu ținute să dea curs unui mandat european de arestare (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 79).
- 61 Rezultă că autoritatea judiciară de executare nu poate refuza să execute un asemenea mandat decât în cazurile, enumerate în mod exhaustiv, de neexecutare obligatorie, prevăzute la articolul 3 din decizia-cadru, sau de neexecutare facultativă, prevăzute la articolele 4 și 4a din această decizie-cadru. În plus, executarea mandatului european de arestare nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile limitativ prevăzute la articolul 5 din decizia-cadru (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 80).
- 62 Trebuie să se constate că lipsa indicării în mandatul european de arestare a existenței unui mandat de arestare național nu figurează printre motivele de neexecutare enumerate la articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru și nici nu intră în sfera de aplicare a articolului 5 din aceasta.

- 63 Cu toate acestea, astfel cum a arătat și avocatul general la punctul 107 din concluzii, deși aceste dispoziții ale deciziei-cadru nu lasă loc niciunui alt motiv de neexecutare decât cele enumerate în cuprinsul lor, nu este mai puțin adevărat că dispozițiile menționate pornesc de la premisa că mandatul european de arestare în cauză îndeplinește cerințele de legalitate ale mandatului respectiv prevăzute la articolul 8 alineatul (1) din decizia-cadru.
- 64 Or, din moment ce articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru cuprinde o cerință de legalitate a cărei respectare constituie o condiție pentru validitatea mandatului european de arestare, nerespectarea acestei cerințe trebuie, în principiu, să determine autoritatea judiciară de executare să nu dea curs acestui mandat de arestare.
- 65 În aceste condiții, înainte de a adopta o astfel de decizie, care, prin natura sa, trebuie să rămână excepțională în cadrul aplicării sistemului de predare instituit de decizia-cadru, sistem care se bazează pe principiile recunoașterii și încrederii reciproce, trebuie ca această autoritate, în aplicarea articolului 15 alineatul (2) din decizia-cadru, să solicite autorității judiciare din statul membru emitent să îi furnizeze de urgență orice informație suplimentară necesară care să îi permită să examineze dacă lipsa indicării în mandatul european de arestare a existenței unui mandat de arestare național se explică fie prin faptul că efectiv un asemenea mandat de arestare național prealabil și distinct de mandatul european de arestare nu există, fie prin faptul că un asemenea mandat există, dar nu a fost menționat.
- 66 Dacă, având în vedere informațiile furnizate în aplicarea articolului 15 alineatul (2) din decizia-cadru, precum și toate celelalte informații de care dispune autoritatea judiciară de executare, această autoritate ajunge la concluzia că mandatul european de arestare, cu toate că se bazează pe existența unui „mandat de arestare” în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru, a fost eliberat fără să fi fost emis în mod efectiv un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare, autoritatea respectivă trebuie să nu dea curs mandatului european de arestare, pentru motivul că acesta nu îndeplinește cerințele de legalitate prevăzute la articolul 8 alineatul (1) din decizia-cadru.
- 67 Din considerațiile care precedă rezultă că trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 8 alineatul (1) litera (c) din decizia-cadru trebuie interpretat în sensul că, atunci când un mandat european de arestare, care se întemeiază pe existența unui „mandat de arestare” în sensul acestei dispoziții, nu cuprinde indicarea existenței unui mandat de arestare național, autoritatea judiciară de executare nu trebuie să îi dea curs dacă, având în vedere informațiile furnizate în aplicarea articolului 15 alineatul (2) din decizia-cadru, precum și toate celelalte informații de care dispune, această autoritate constată că mandatul european de arestare nu este valid întrucât a fost emis fără să fi fost emis în mod efectiv un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 68 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că noțiunea „mandat de arestare” care figurează în această dispoziție, trebuie înțeleasă ca desemnând un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare.**

- 2) **Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, trebuie interpretat în sensul că, atunci când un mandat european de arestare, care se întemeiază pe existența unui „mandat de arestare” în sensul acestei dispoziții, nu cuprinde indicarea existenței unui mandat de arestare național, autoritatea judiciară de executare nu trebuie să îi dea curs dacă, având în vedere informațiile furnizate în aplicarea articolului 15 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, cu modificările ulterioare, precum și toate celelalte informații de care dispune, această autoritate constată că mandatul european de arestare nu este valid întrucât a fost emis fără să fi fost emis în mod efectiv un mandat de arestare național distinct de mandatul european de arestare.**

Semnături